

Najboljši ženski frizerji so moški

V imenu 197 delavk in 14 delavcev Brivsko-frizerskega podjetja, Trdinova 8, so spregovorili o aktualnem dogajanju v tej OZD drobnega gospodarstva Ivanka Remžgar, Drago Cukjati, Ivanka Oblak, Jana Lamprecht, Zdenka Kanc in Jože Novak.

Brivsko-frizersko podjetje je največje slovensko podjetje te dejavnosti in opravi letno 304.000 storitev ali 28 odstotkov tovrstnega dela v družbenem sektorju v Sloveniji.

Odlukuje ga tovariško vzdušje, ki je po njihovi oceni rezultat resničnega nagrajevanja skupin po delu. V posamezni poslovalnici - skupaj jih imajo devetnajst - zaslužijo zaposleni toliko, kot ustvarijo prometa. To pa lahko pomeni tudi do stotostotno razliko med poslovalnicami. Prav zato se vedno trudijo, da bi resnično ustregli željam strank. Pravijo, da se občutnega odnosa do strank ne moreš naučiti v šoli. To dajo le praksa, delo in stalno samoizobraževanje. Zato tudi menijo, da so se ustvarjalci programov usmerjenega izobraževanja krepko uštelili, ko so skrčili prakso za učence v gospodarstvu.

Zaradi ukinitve praktičnega dela učencev, v njihovih poslovalnicah jih je delalo povprečno trideset, so morali sprejeti nekaj novih delavk. Pogosto pa se sprašujejo, kako bodo dekleta po končanem šolanju samostojno opravljala delo, saj niso imele priložnosti resnično spoznati in se stvarno soočiti s poklicem, za katerega so se odločile.

V Brivsko-frizerskem podjetju so opozorili tudi na slabšanje njihovega gospodarskega položaja, kljub temu, da so aktivirali že vse notranje rezerve. Zaradi nesorazmerja med cenami surovin in storitev je njihov dohodek na delavca padel z 81 odstotkov (1979. leta) na 65 odstotkov (1983. leta) dohodka na delavca v gospodarstvu SRS in komaj 55 odstotkov dohodka na delavca v gospodarstvu naše občine. Temu sorazmerno so se zmanjševali tudi

osebni dohodki v primerjavi s slovenskim povprečjem.

Zato ne razumejo skupnosti za cene, ki jim ne dovolijo povišanja cen. Da je to nujno, so ponazorili tudi s podatki o podražitvi nekaterih surovin. Preparat za hladno trajno se je n. pr. podražil za 379 odstotkov, barva za lase za 219, regenerat za lase za 230, najemnina za poslovne prostore pa celo do 1057 odstotkov. Ob vseh teh vrtočlavih podražitvah predlagajo 15-odstotno povišanje cen njihovih storitev.

Tudi krajši obratovalni čas poslovalnic bi lahko povečal njihovo gospodarnost. Menijo, da bi bilo dovolj, če bi delali do 20. ure, saj se po polosmi uri zvečer le malokdo odloči za frizerja. Ta sprememba pa bi mnogim delavkam olajšala tudi prevoz z dela celo do (daljne) Rakitne.

Zapisali smo že, da so v Brivsko-frizerskem podjetju aktivirali vse notranje rezerve. Ker ocenjujejo, da je nekoliko preveč bolniških, so ustanovili posebno komisijo, ki bo preverjala upravičenost staleža. Skušali pa bodo delovati tudi na preventivnem področju in sicer z nakupom opreme, ki ne bo zahtevala prisilnih drž telesa pri delu. Da bo to le nadaljevanje skrbi za boljše počutje zaposlenih, je mogoče izluščiti iz podatka, da imajo že več let štiri počitniške priklovice, ki so vsako leto polno zasedene dobre tri mesece.

Vrnimo se še h kadrovski problematiki. Fantov ni mogoče dobiti v njihov poklic. Pa bi jih potrebovali tako pri moškem friziranju kot na ženskih straneh njihovih poslovalnic. Priznajo, da so v mnogih državah moški najbolj ženski frizerji.

S. J.

V Brivsko-frizerskem podjetju, Trdinova 8, imajo vpeljana reelekcijo za poslovodje poslovalnic. Vsaka štiri leta razpišejo poslovodsko mesto in tako dajo možnost napredovanja najboljšim delavcem in delavkam. Foto: S. J.

Znanje ima odločilno vlogo

Seznam dejavnosti ČTP Ljudska pravica - Dnevnik TOZD Tiskarna Ljudska pravica, Koptarjeva 2, vsebuje tiskanje oziroma celovito izdelavo obrazcev, reklamnih izdaj, časopisov, šilvanih knjig, broširanih knjig, knjig s trdo vezavo, klisejev in izdelkov iz svinca.

Pred 36 leti je prišel v podjetje sedanji pomočnik direktorja Jože Paradiž. Kakšne naloge opravlja pomočnik direktorja v vašem tozdu?

»Skrbeti mora za celovit razvoj tiskarne. Vsakodnevno delo zahteva, da kar pogosto zamenjam glavnega, pa tudi tehničnega direktorja. Direktor in delavci v komerciali, tako v nabavi kot v prodaji, morajo imeti bistveno močnejše stike z dobavitelji surovin in polizdelkov kakor tudi z naročniki, kot pred leti. Material in naročila moramo zelo zavzeto zbirati po Sloveniji, Jugoslaviji in v tujini. Prizadevamo si, da nam bi tiskarske storitve za tuja tržišča zapolnile naše proste zmogljivosti.«

Koliko let vas poznajo tuji založniki knjig?

»Nad dvajset. Zelo dobre stike smo navezali z Britanci. Tudi v sedanjem plačilnem neredu upoštevajo našo stalno solidnost in kakovost. Zato se nam v Veliki Britaniji ne more zgoditi tako, kot se nam je primerilo v ZDA. Naročniku je zagrebški izvoznik GRAFOIMPEX poslal različne knjige, ki smo jih tiskali v Ljubljani in v eni od hrvaških tiskarn. Ker so bili tiskarji iz sosednje republike premalo natančni, je celotno pošiljko reklamiral. Žal je v ta koš pobasal tudi nas, kljub temu, da je zadovoljen z našimi knjigami in jih prodaja. Zaradi te nevednosti imamo v ZDA v dobrem 120 tisoč dolarjev. Žal pa ne vemo, kdaj jih bomo dobili. Kljub težbam!

S slabim plačilom smo se lani srečali tudi v Luxemburgu in Nigeriji. Vsi trije kupci nam dolgujejo okrog 150 milijonov dinarjev.«

Prav gotovo zaradi tega niste vrgli puške v koruzo?

»Prav ta mesec bomo poslali znatne količine knjig v tujino. Za Nigerijo tiskamo šolske knjige, za Veliko Britanijo in Nizozemsko pa leposlovne in strokovne knjige. Delo za izvoz bo

prineslo (brez papirja) letos okrog 13 odstotkov prihodka. Letni plan navaja 700 tisoč dolarjev izvoza ali okrog 36,7 milijona dinarjev. To bo znatno več kot lani.

Šibkejšo zanimanje za domačo knjigo, zaradi manjše kupne moči prebivalstva, krči programe založb in seveda krni naročila tudi v tiskarnah. Zato nam bodo le tuja naročila lahko pomagala prebroditi to krizo.«

Ste opremljeni s stroji, s katerimi boste lahko kos domačim in tujim konkurentom?

»Priznati moramo, da v tiskarni knjig rešujeta položaj offsetna stroja, ki smo ju lani kupili v NDR in ZRN. Preostali stroji v tiskarni knjig ter knjigoveznici so iztrošeni. To pomeni, da lahko dosežemo željeno kakovost, ne moremo pa vseh dohitevati pri hitrosti tiska.«

Lahko ta položaj izboljša bolj izobražen strokovni kader?

»Stari stroji ne morejo premagati novih. Vendar pa ima v tiskarstvu pogosto prav znanje odločilno vlogo. Pri nas imamo dovolj grafičnih tehnikov, manjka pa nam inženirjev te stroke. Izobraževanje ob delu in za delo ne steče.«

O krizi pri nakupu surovin in polizdelkov lahko beremo vsak dan.

»Dolgotrajno sodelovanje ter vlaganja v tovarne papirja, lepil in cinka se nam bogato obrestujejo. Papirnici Radeče in Vevče, sežanski Mitol ter celjska Cinkarna so korektni partnerji. Žal pa imamo vse preveč zagat pri oskrbi z roto papirjem. Tu se bomo morali dokončno odločiti, kaj ima prednost: domače informiranje vseh ravni ali ekonomska (izvozna) nuja papirnice. Dosedaj smo se še nekako prebijali z do 30-odstotnimi krčenji dobave roto papirja, ne vem pa, kako bomo prenesli 50-odstotno zmanjšanje.«

Osem mesečni finančni rezultati so bili zelo ugodni. September je prinesel podražitev. Kljub vsemu, predvsem če pomislimo na kronično pomanjkanje roto papirja, je težko napovedovati, kaj bodo pokazale številke konec februarja 1984, ko bodo sprejemali zaključni račun.

STANE JESENOVEC

V tiskarni Ljudska pravica izpolnjujejo te dni predvsem izvozna naročila

Foto: S. J.

DELO KOMISIJE ZA GOSPODARSKO STABILIZACIJO

Načrt imamo, na vrsti je akcija

Komisija za pripravo in izvajanje načrta uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v naši občini je sredi oktobra sklenila prvi del svoje odgovorne naloge. Izdelala je načrt uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini Ljubljana Center ter ga posredovala vsem organizacijam združenega dela in krajevnim skupnostim.

Načrt je oblikovan kot pregled najpomembnejših aktivnosti in nalog, ki naj skupaj z republiškim načrtom in podobnimi načrti v organizacijah združenega dela ter samoupravnih interesnih skupnostih zagotavlja usklajeno delovanje in uresničitev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Načrt ne zamenjuje vloge z zakonom predpisanih planskih dokumentov, je le pregled naših vsakodnevnih nalog, ki smo jih prevzeli, da stabiliziramo naše gospodarske in tudi splošno družbene razmere.

Največji del nalog in aktiv-

nosti namenja načrt tekočim ukrepom za povečevanje izvoza in dvig proizvodnje ter zagotavljanju učinkovitejšega gospodarjenja. Obveznosti odgovornih poslovodnih organov, strokovnih služb, izvršnega sveta, medobčinske gospodarske zbornice in drugih so izredno natančno opredeljene ter tako omogočajo sprotno presojo uspešnosti njihove realizacije. Ta odlika stabilizacijskega načrta predstavlja pomembno prodobitev h kvaliteti samoupravnega odločanja in delovanja v neposrednih delavskih sredinah, kjer bo lahko odgovorni

samoupravljalci v vsaki konkretni akciji razvideli, kako in kdaj so bile obveznosti izpolnjene.

Načrt uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije v občini mora postati temeljno vodilo našega vsakodnevnega obnašanja tako na delovnem mestu kot tudi kot občana in potrošnika. To pa bo le, če ga bomo vsi podrobno poznali in sprejeli za svojega. Osnovne organizacije zveze komunistov, sindikata in mladine v združenem delu ter krajevne konference SZDL in krajevne organizacije ZZB v krajevnih skupnostih čaka pri tem odgovorna naloga. Presoja uspešnosti izvrševanja stabilizacijskih nalog, konkretno opredeljenih za vsakega med nami pa mora postati stalna metoda političnega dela in temeljno merilo pripadnosti socialističnemu samoupravljanju.

A. B.